

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

Адреса Редакції і Адміністрації: "Свобода", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 YHC: HEnderson 5-8740

7,000 КВАДРАТОВИХ МИЛЬ ЗАГРОЖЕНІ ВОДНЕВОЮ БОМБОЮ

Вашингтон. — Воднева бомба, яку 1 березня минулого року випробовували на Тихоокеанському океані, зможе затруїти обсяг 7,000 квадратних миль. Таку інформацію склав голова Комісії Атомової Енергії адмірал Луїс Л. Стравс у своєму першому звіті про минулорічні випробування водневої бомби. Стравс каже, що в цій "смертельній зоні" людина зможе зберегти своє життя тільки тоді, коли буде знаходитися в схороні. Під час експлозії на Північній остріві затруєні відпалки від водневої бомби виносилася 7,830 квадратних миль, ще значить тільки, скільки має стейт Нью-Джерсі, або одну сьому стейту Нью-Йорк, або трохи більше від стейту Делавер і Коннектикут, взятих разом. Комісія Атомової Енергії має надію, що безпека водневої війни ніколи не буде дійсною. Адмірал Стравс сказав: "Відколи воднева бомба знаходиться в руках уряду СРСР, комісія переконана, що американський нарід бачає знати всю правду про небезпеку від водневої бомби, і про те, як кожна особа повинна перед нею хоронитися". На випадок війни воднева бомба, скинена невисоко над землею, або на саму землю, буде великою небезпечкою для життя населення. Стравс сказав, що уряд США повинен тепер одностайно дбати про дві справи: 1. Оснажити заборону атомової війни з потрібним міжнародним контролем. 2. Дбати про те, щоб населення знало, що найкраще себе охоронити перед водневими й атомними експлозіями. Адмірал Стравс заявив, що радіоактивність від

ФІНСЬКИЙ ПРАПОР ДЛЯ ПРЕЗ. АЙЗЕНГАУЕРА

Президент Айзенгауер прийняв у Білому Домі групу закордонних середньошкільників, що приїхали на відвідинах до цієї країни. При цій нагоді фінські школярі вручили Президентові мініатюрний прапор своєї країни.

Нові записи про Україну і її змагання в Конгресовому рекорді

Конгресмен Деніел Дж. Флуд з Пенсильванії виступив 13 січня ц. р. в Палаті Репрезентантів про Україну, навізуючи її до українських святкувань у місті Сент-Луїс. Флуд розповів про українську революцію, прийняття на Академії 22 січня 1955 в Міннеаполіс, Мінн., що підписав д-р Александер Лютий-Лютенко. (1955, А601). Конгресмен Абрагам Дж. Молтер сказав 22 січня ц. р. коротко, але дуже змістовно про Україну, що в зв'язку з 37-ми роковинами української незалежності, в якій підкреслював, що "тепер ця нація, зложена з 40 мільйонів людей, перебуває за залізною завісою під комуністичним верховодством, але в серцях і думках тих людей живе далі віковий тяга до свободи. Вільні народи світу свідомі великої відваги, яку та країна проявила в своєму спротиві комуністичному уярмленню, і ми в З'єднених Штатах дамо всяку можливість допомогти, щоб відновити свободу в Україні, так, щоб ті люди могли здійснити свою убогу мрію — жити у тривкому мирі".

Справу продажу масла комуністам мають рішати політики

Вашингтон. — Секретар Республіки Езра Тафт Бенсон заявив на пресовій конференції, що продаж нафти комуністичній державі — це питання політичне, а не економічне. Бенсон каже, що продаж нафти комуністичній державі — це питання політичне, а не економічне. Бенсон каже, що продаж нафти комуністичній державі — це питання політичне, а не економічне.

Дженерал Електрік продукує діаманти

Скенектаді, Н. Й. — Фірма Дженерал Електрік повідомляє, що вона може продукувати такі самі діаманти, які досі знаходилися в копалинах тільки в Бразилії. Цей рух на біржах свідчить про те, що надходить велика зміна на діамантовому світовому ринку, бо людиною видобувають діаманти заступлять ті самоцвіти, що їх досі продукувала природа. Дженерал Електрік твердить, що діаманти — це не якісь імітації, тільки звичайні

ТОРГІВЛЯ З КОМУНІСТАМИ — ЦЕ МОРАЛЬНА ЗРАДА

ГОЛОВА УКР. ПРОФ. ЛЕВ ДОБРЯНСЬКИЙ, ГОСТРО ВИСТУПИВ У КОМІСІЇ СПОСОБІВ І МЕТОД ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ ПРОТИ ТОРГІВЛІ З КОМУНІСТИЧНИМИ ДЕРЖАВАМИ. — ПОРУЧАВ ДАРМОВИЙ РОЗПОДІЛ АМЕРИКАНСЬКИХ ХАРЧІВ СЕРЕД ГОЛОДУЮЧОГО НАСЕЛЕННЯ ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАВІСОЮ

Вашингтон. — Покликання послаблення наших власних засобів боротьби у теперішній холодній війні. Нав'язуючи до існуючих харчових труднощів в Україні, на Мадридській конференції, проф. Добрянський твердив, що висилає американських харчів комуністичним урядам тих країн є насправді підтримкою тих урядів і послабленням патріотичних сил спротиву в тих країнах. Таку торгівлю з комуністичними країнами можна б назвати субвенцією уряду комуністичних держав. Такий господарський політик проф. Добрянський протиставляв концепцію, що він висунув уже секретарю оборони Чарльз Вилсон, щоб Америка виготовила широкую гуманітарну програму постачання своїх харчів безпосередньо голодуючому населенню поза залізною завісою, під контролем представників преси і при свободі розподілу. Коли виставляють уряд на це не погодиться, то він послабить себе в очах власних громадян, а коли дозволить своїм громадянам прийняти американську харчову допомогу, то це спричинить до закріплення миру, переконання населення у комуністичних країнах в моральних тенденціях Америки більше, аніж торговельних договорів з комуністичними державами. Такий короткий зміст широкого зв'язу, що підписав у цій справі проф. Л. Добрянський перед Конгресом.

„Символ комуністичної окупації — труп з кулею в потилиці“

Вашингтон. — На форумі Джорджтаунського університету, що його передавав через радіо 23-го січня ц. р., відбулася дискусія на тему: „Які є вислідки комуністичної агресії?“ У цій дискусії дискусії взяли участь конгресмен з Індіани Рей Дж. Мадден, який є головою слідчої комісії про Катинь, колишній конгресмен Чарльз Дж. Керстен, що був головою Конгресової комісії для дослідження комуністичної агресії, і д-р Тібор Керекеш, керівник Історичного Відділу Джорджтаунського університету та директор Інституту дослідження комунізму. Керекеш висловився Метью Воррену. У ході дискусії говорено про подробиці, виявлені слідством у справі Катинської трагедії польських старшин, полонених, при чому Ч. Дж. Керстен заявив: „Думаю, що ви погодитеся зі мною, що символ комуністичної окупації може бути труп з кулею в потилиці й руками, зв'язаними позаду. Так воно було в Катинському лісі. Перед нашим комітетом з'являлися наочні свідки розкопаних масових могил у Вінниці в Україні. Те саме сталося в Корейській війні. Подібні речі вийшли на світ в минулому році після революції в Гватемалі“. З таким окресленням цілком погодився проф. Керекеш, який зазначив, що вислідки наукових досліджень над комуністичними володіннями в Україні, Білорусії, Вірменії, Грузії, Азербайджані й взагалі на Кавказі. Ті самі явища виявилися в Прибалтиці, в Болгарії й в Албанії.

Похорон проф. Л. Білецького

Вінніпег. — Дня 5-го лютого ц. р. — як уже повідомлено — помер тут голова УВАН в Канаді, проф. Л. Білецький. З уваги на заслуги, які Покійний поклав для української науки й громадського життя, Президія Комітету Українців Канади рішили справити проф. Л. Білецькому громадський похорон, який доповнив церковні церемонії. Після поминального Катедри Пресвітерії Тойчів ввечері, 8. 2. відбулася світська частина похорону — прощання з Покійним українського громадства. Від Президія КУК промовляв інж. Вол. Косар, від наукових і культурних установ — проф. Я. Рудницький а під В-ва „Трибуна“ у якому покійний співпрацював в останньому часі — ред. І. Сириню. У середині після Служби Божої й похоронної відправи, яку відслужив в асистент шість священників Митрополит Іларіон, поховано Покійного в Мановелі на Ріверсайді коло Вінніпегу.

Торонто приготує ювілейну імпрезу УНС

Торонто, Канада. — Вже минулого року створено тут Підготовчий Комітет, який веде інтенсивну підготовку до відзначення 60-річчя Українського Народного Союзу. З цього приводу буде влаштована 3-го квітня ц. р. спеціальна імпреза, програмою якої займався Підготовчий Комітет на своєму, вже 4-ому з'їзді, засіданні 6-го лютого. Імпреза, згідно з планом, матиме оригінальний характер. Співатимуть міша-

РУМУНСЬКІ ЕМІГРАНТИ ЗАХОПИЛИ ЧЕРВОНЕ ПОСОЛЬСТВО В ШВАЙЦАРІЇ

Берн. — Група румунських емігрантів, озброєна револьверами, ручними гранатами й скорострілами, напала опівночі з понеділка на вікторію (собою у вікторію ранком за американським часом) на будинок румунського посольства й, після стрілянини, опанувала його. Шарже д'афер і два урядовці, які мешкали в будинку з своїми друзями й дітьми, втекли в сад, а звідти перебігли до сусідніх будинків. Шюфера посольства, що намагався спинити нападників, застрівлено. Поліція, прибувши на місце події, однієї з нападників схопила, але п'ять замикнулися в будинку посольства. Поліція оточила будинок. З уваги на недоторканість будинку, як румунської „території“ відбулося нічнє засідання уряду. Поліція силою 100 осіб оточила будинок. Окружено його дротинними заставами, щоб унеможливити нападників втечу. Ці останні, замкнувшись в будинку, заявили, що будуть боротися до смерті. Швайцарці заявили їм, що коли задуться добровільно, то їх не видадуть румунським комуністам і будуть лагідно судити, як політичних злочинців, за вбивство шюфера румунського посольства. Два високі поліцейські старшини, що їх румунські емігранти впустили були до будинку для переговорів, опанували потім, що нападники — важко озброєні і мають також газові маски, отже слізьми газ їм не пошкодить би. Він заявив, що це „десперати“, — люди, рішені на все, і тому по добродушному треба переконати їх, щоб вони очистили будинок. Самі ті румунські емігранти назвали себе членами румунського революційного підпілля, які недавно втекли з Румунії. Румунські емігранти схвилювали новою хвилею терору, що йде в Румунії. Вони влаштовують демонстрації з домаганнями випустити на волю генерала Адлера, єпископа Суду, політика Бретяну й чільних діячів Ляка Лязара й Антона Мурсану. Емігранти погрожували румунським посольством у Стокгольмі й Копенгагені.

Піно підтримує Паризький договір

Паризький. — Останній з десятиох президентом Коті кандадів на нового французького прем'єра, соціаліст Християн Піно, заявив, що він рішуче підтримує Паризький договір і негайно, коли тільки дістане затвердження від Палати депутатів для своєї програми, пропонує Паризький договір для ратифікації в Раді Республіки. Піно зазначив при цьому, що Франція не може знову змінювати свого становища в закордонній ділянці, бо і так вона захитала своє становище у світі попереднім звільненням уряду.

Москва й Пейпінг демонструють згоду

Пейпінг. — У п'ятницю совєтсько-китайського союзу дотримуються обох цих керівних комуністичних держав, які заявили про взаємну союзницьку рішучість. В комуністичній амбасаді у Москві „сам“ Булганін, який уперше з'явився в офіційному характері в цивільному одязі, щоб підкреслити своє теперішнє становище голови ради міністрів, дармащо в військом мав узагалі мало спільного, бушин „політичним маршалом“. Поруч із ним були Маленков і інші члени уряду, але не було Хрущова, який до уряду не належить. Булганін висловив промову, в якій підкреслював, що червоний Китай може рахувати у своїй боротьбі не тільки на симпатії Совєтів, але й на їх активну допомогу. У Пейпінгу з цієї самої нагоди промовляв через радіо Мао Тсе-Тунг, „китайський Ленін“, який обіцявав членів 3-ї сесії Держави у підготовлюваній атомовій війні і запевняв своїх слухачів, що Америка, затіявши таку війну з Китаєм і Совєтами, програс її.

Арабський Лізі загрожують розвал

Багдад, Ірак. — На Близькому й Середньому Сході запланувала рідка дипломатична метушливість, при чому в політичну акцію заангажувалися навіть безпосередньо голови держав. Центром уваги є Ірак, який союзний державі з Туреччиною, що викликає гостру опозицію з боку Сирії, загрожують розколу арабські держави на два табори, похоронивши цим Йорданії Гусейні.

У СВІТІ

● Вей три кандидати на посаду прем'єра Франції, що їх назвали Мейндес — Франс, який значив президент Коті, — це „молоді“ люди: Піно має 48 років, Мейндес — 46, а Піно — 51. Мейндес — Франс має тільки 48 років. Це в інших випадках рідше бачити, щоб прем'єр стався людиною нежче за 60 років. В Японії, Англії й Західній Німеччині голови ради міністрів мають від 70-80 років. ● Сирійський уряд поминає, як „висадочний пункт“ „дебакаву“ чужинцю — пані Саммералт, дружину другого секретаря американської амбасаді, яка нібито відарила московського робітника, коли її в жовтні минулого року притримали в робітничому клубі, заманивши туди надією, що зробить цю роботу. Виявилося, що робітниця відарила не пані Саммералт, а її товариш, дружина морського аташе, пані Стіф. Обидві американки вернулися до США, ідеали, що вихали з „раю“. ● Французький монах Марк Орзон поклався у помилках, що він допустився в своїй книжці „Християнське життя і сексуальні проблеми“. Цю книжку Ватикан поставив на індекс заборонених книг. Монах Орзон має два докторати: теології й медицини. Він визнає, що в офіційній сексуальній моралі не можна керуватися тільки мотивами науки, зокрема медичної. ● Д-р Альберт Швайцер, старенький лауреат Нобелів, лікар-філософ-філантроп, який тепер знаходиться в Африці, відкинув запрошення комуністичних організацій „світлового фестивалю молоді в користь миру і припинення війни“, який має відбутися цього літа у Варшаві. Швайцер заявив, що не бере участі в ніяких політичних демонстраціях.

Випробування атомової зброї відложено з огляду на злу погоду

Лас Вегас, Невада. — Комісія Атомової Енергії повідомляє, що заплановане на день 15 лютого випробування атомової зброї на дослідних полях в стейті Невада не могло відбутися, бо за кілька годин перед початком пробних експлозій появилися густі хмари і почав віти сильний вітер, який міг би

Найвищий Суд проти адоптації католицьких дітей

Вашингтон. — Найвищий Суд відмовився видати рішення, яке б касувало закон Массачусетського стейту про заборону адоптувати дітей батьками не тієї самої віри, що діти. Вислідок цього рішення, Рубен і Сильвія Голдман із Марбеллдо, Масс., не мають права адоптувати близнюків Ванду Ріту і Брюса Вільфорта Доме, що народилися від нешлюбної матері 30 вересня 1951 року — Перлі Л. Доме, римо-католички, яка погодилася на те, щоб їх адоптувала родина Голдманів.

В АМЕРИЦІ

● Президент Айзенгауер в дні Валентина відзначив 39-ті роковини заручин із своєю дружиною, які відбулися 14 лютого 1916 року. Пані президентова дістала багато подарунків, а чоловік подарував їй копію перстень, який дістав при закінченні Військової академії у Вест-Пойнті 1916 року. ● До Нью-Йорку прилетів голландський князь Берингард, чоловік королеви Юліани на п'ятиденний візит. Цей його візит — бути присутнім на конференції добрих волі американських громадян і делегатів із Західної Європи. Його привітали представники державного департаменту, після чого він від'їхав до готелю „Валдорф-Асторія“. ● Бюро Погоди проявило відвагу, відкинувши протест жінок і надавши майбутнім щорічним турантам жіночі імена: Алісія, Брендла, Конні, Діла, Едіт... аж до Ксені, Івонні і Зельди, якщо стільки тургантів буде в 1955 році. Бюро Погоди

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Як сталий платник і наполегливий збірник Українського Народного Фонду, в імені 84-ох сталих і доривочних платників Національного Датку, які впродовж трьох років зложили на мої руки коло дві тисячі доларів, я заявляю, що вповні підтримую думки, висловлені п. Андрієм Гватовим, які були по-

міщені в „Свободі“ з 1-го лютого 1955 р. в рубриці „Голос Читачів“.

На підставі проведених розмов із платинниками Національного Давку, я дозволив ствердити, що коли б проведене дослідження анкету серед платинників Національного Донду, то більшість зайнялося б думкою п. Андрія Гнатова, себто, щоб УКР припинив дотації на ті цілі, які є оспорюваними серед нашого промисловства, а ті гроші, хай будуть зужиті на поширення документів комісії Керстена і взагалі на поширення правди про Україну, щоб в майбутньому вже ніхто, а тим більше визначні мужі Заходу, не уважали, що Україна в межах СРСР є те саме, що Пенсильванія в межах США.

Осип Петрович,
Філадельфія, Па.

Прочитавши кілька думок про "пробний камінь" п. Андрія Гнатова в "Свободі" з 1 лютого 1955 р., вирішив і я подати від себе кілька заваг.

Цілком піддержую думку п. Гнатова. УКК в ніякому випадку не повинен піддержувати матеріально політичні організації. Це з видання гріш в некористь української справи, бо він держить при життю неодиу політичну організацію на те, щоб швидко розладою серел ук-

раїнського суспільства. Призгадаймося на хвилину, а всі прийдемо до одного висновку, що УКР посередньо підсилює партійницьку руху на еміграції, в той час, коли по університетських бібліотеках немає одної книжки про Україну. Не сумніваюся в тому, що коли б дотації для політичних організацій були перервані, число платників напевно збільшилося б.

Філадельфія.

Ярослав Левницький.

КНИЖКА І ЧАСОПИС —
НАЙНЕОБХІДНІШІ РІЧІ В
ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ

ЯЦЯ АНІ ДНИНИ —
ЛЮТОГО 1955,
ДІМ, НЮ ПОРК
ЕРВОНОТ КАЛИНИ”

7th St.; „Еко”, 145 Second
77 E. 7th St. — Книгарня
place.

РК ТА ОКОЛИЦІ!
ОДИНА УКР. МЕЛОДИ
м Мариновичем,
х своїх Радіо-слухачів на
У С Т И
будуться

"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ва, скріплюють позиції центральних та консервативних партій в Японії, які завжди

100

ВАСИЛЯ ВИ
про життя
МИХАЙЛА ГАЙ

І творчість
ІВОРОНСЬКОГО

8

